

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๖๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา ๓๙ วรรคสอง และวรรคสามหรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๓๔ เป็นบทบัญญัติรับรองเสรีภาพของบุคคลในการเดินทาง วรรคหนึ่งบัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร และวรรคสองบัญญัติว่า การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ และมาตรา ๓๙ เป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม วรรคสองบัญญัติว่า ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และวรรคสามบัญญัติว่า ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

ส่วนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการควบคุมดูแลในเรื่องที่เกี่ยวกับตลาดทุนให้มีความเป็นเอกภาพ และมีมาตรการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการ

กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคล ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีลักษณะอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ประชาชน และสำนักงาน ก.ล.ต. มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้กระทำความผิดจะยกย้ายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของตน แต่สำนักงาน ก.ล.ต. จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาล ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น และในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของสำนักงาน ก.ล.ต. ก็ได้ แต่จะขยายเวลาอีกเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันมิได้ และวรรคสี่บัญญัติว่า ในกรณีที่มีบุคคลกระทำความผิดดังกล่าวและมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักร เมื่อสำนักงาน ก.ล.ต. ร้องขอ ให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ และในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน จนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

การที่บทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีคำสั่งห้ามบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เดินทางออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบห้าวัน และให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อน ก็เพื่อประโยชน์ในการหาตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ การบัญญัติให้อำนาจกระทำการดังกล่าวได้แม้จะเป็นการลดทอนเสรีภาพของผู้ต้องหาในการเดินทาง แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้เกิดความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลกระทบต่อดตลาดทุนของประเทศ เพราะอาจทำให้เกิดการล่มสลายทางเศรษฐกิจของประเทศได้ หากปล่อยให้ผู้กระทำความผิดสามารถเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้โดยเสรี อาจทำให้ผู้กระทำความผิดมีการหลบหนีจากการจับกุมไปยังนอกราชอาณาจักรและไม่สามารถติดตามตัวบุคคลดังกล่าวมาดำเนินคดีเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในประเทศไทยได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง จะมีบทบัญญัติรับรองเสรีภาพของประชาชนในการเดินทางไว้ แต่รัฐสามารถตรากฎหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพในการเดินทางของบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน และการที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติในมาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ จำกัดสิทธิของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอันมีลักษณะอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน และเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักร สำนักงาน ก.ล.ต. อาร้องขอให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ และในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นใด เพราะการจำกัดเสรีภาพในการเดินทางของผู้ต้องหาที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็นเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคสอง

นอกจากนั้น การที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง และวรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิของจำเลยหรือผู้ต้องหาว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยฝ่ายเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบในคดีอาญาต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่าจำเลยหรือผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด และจำเลยหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิในการต่อสู้คดีเพื่อยืนยันว่าตนมิได้กระทำความผิด ในขณะที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ เป็นบทบัญญัติถึงการห้ามผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เดินทางออกนอกประเทศไทย บทบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ได้เป็นการลงโทษบุคคลซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือสันนิษฐานว่าผู้ต้องหากระทำความผิดหรือไม่บริสุทธิ์แต่อย่างใด เนื่องจากการสั่งห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรเป็นเพียงมาตรการป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหลบหนีการจับกุม อันทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดได้ หรือไม่ได้ให้โอกาสในการพิสูจน์ว่าบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดหรือไม่ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง และวรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และ
มาตรา ๓๙ วรรคสอง และวรรคสาม

นายอุดมศักดิ์ นิตินันตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ